

Redaktorë: Andrea N. Sobolev dhe Aleksandër A. Novik

Gollobordë (Golo Bordo), Shqipëri

Nga materialet
e ekspeditës ballkanike
të AShR-së dhe UShSt-P-së në vitet 2008—2010

“NAUKA” Sankt-Peterburg

BOTIMET TOENA
Tiranë, 2017

AKADEMIA E SHKENCAVE E RUSISË
Instituti i Studimeve Linguistike
Muzeu i Antropologjisë dhe i Etnografisë “Pjetri i Madh”
(Kunstkamera)

UNIVERSITETI SHTETËROR
I SANKT-PETERBURGUT
Fakulteti Filologjik

Gollobordë (Golo Bordo), Shqipëri

Nga materialet
e ekspeditës ballkanike
të AShR-së dhe UShSt-P-së në vitet 2008—2010

Redaktorë:
Andrea N. Sobolev dhe Aleksandër A. Novik
(në bashkëpunim me Maria S. Morozovën)

“NAUKA” Sankt-Peterburg

BOTIMET TOENA
Tiranë, 2017

Përkthim i botimit në rusisht:

Голо Бордо (Gollobordë), Албания. Из материалов балканской экспедиции РАН и СПбГУ 2008—2010 гг. / Под редакцией Андрея Н. Соболева и Александра А. Новика. — Санкт-Петербург: Наука; München: Verlag Otto Sagner, 2013. 272 стр.; илл. [19,1 усл. печ. л.]. (Materialien zum Südosteuropasprachatlas / Herausgegeben von Helmut Schaller und Andrej Sobolev. Band 6). ISBN 978-5-02-038322-7 («Наука»); ISBN 978-3-86688-224-9 (Verlag Otto Sagner).

Është përkthyer në shqip nga
Ligor Cullufë

Recensentë

Kandidate e shkencave filologjike Z. K. Shanova (UShSt-P)
Kandidat i shkencave filologjike M. L. Kisilier (UShSt-P dhe ISL ASHR)
Kandidate e shkencave historike N. G. Gollant (MAE ASHR)

Ekspeditat, punimet dhe botimi i kësaj monografie kolektive janë realizuar me ndihmën e granteve të akorduara nga Fondi Shkencor Shtetëror Rus (FShShR): projekti № 09-04-18033e “Dialektet e gjuhëve ballkanike në zonat e kontaktit: ekspedita dhe studime eksperimentalo-laboratorike”; projekti № 11-04-18009e “Dialektet e gjuhëve ballkanike në zonat e kontaktit: ekspedita dhe studime eksperimentalo-laboratorike”; projekti №12-04-00232a “Dialektet e gjuhëve ballkanike në zonat e kontaktit”, dhe nga Programi i studimeve themelore të Presidiumit të ASHR-së “Traditat dhe risitë në histori dhe në kulturë — Tekstet e kulturës tradicionale në perspektivën e evolucionit kulturor”, projekt i vitit 2012 “Format jostandarde të gjuhës si kod kulturor në Ballkan — Tekstet dhe llojet e tyre”. Përkthimi në gjuhën shqipe dhe botimi u realizuan me mbështetjen financiare të grantit të Fondit Shkencor Rus (projekti № 14-18-01405 “Nga separacioni deri në simbiozën: gjuhët dhe kulturat e Europës Juglindore në kontakt”).

Udhëheqës i projektit
Andrea Nikollajeviq Sobolev

Në kopertinën e librit është përdorur fotoja e Xhulia Sadikut, e bija e Ramazanit dhe e Fatima Sadikut, me veshjet tradicionale në dasmë. Fshati Trebisht. Foto: Aleksandër A. Novik, v. 2009.

Është përdorur harta bullgare e pjesës jugore të krahinës së Dibrës dhe Gollobordës në gjysmën e parë të shekullit XX.

Botuese: Irena Toçi

Kryeredaktore: Sonila Kapo
Redaktore: Tianda Kaçi, Besa Vila
Përkujdesja grafike: Elida Stafa
Kopertina: Albana Kura Gega

ISBN 978-5-02-038444-6 ("Nauka")

ISBN 978-9928-235-53-4 ("Toena")

© Kolektiv autorësh, 2017

© Botimet Toena, 2017

© "Nauka", 2017

Të gjitha të drejtat janë të rezervuara. Nuk lejohet shumëfishimi me asnjë lloj mjete apo forme, as me fotokopje, pa lejen me shkrim të mbajtësit të copyright-it.

BOTIMET TOENA

Rr. "M. Gjollesha", K. Postare 1420, Tiranë

Tel.: + 355 4 22 40 116

E-mail: redaksia@toena.com.al

botimet.toena@gmail.com

[Http://www.toena.com.al](http://www.toena.com.al)

Издатель: Санкт-Петербургский филиал ФГУП «Издательство «Наука»

199034, Санкт-Петербург, 9 линия, 12

Адрес для корреспонденции: 199034, Санкт-Петербург, Менделеевская линия, 1

main@nauka.nw.ru

naukaspb.com

TË DHËNA PËR AUTORËT

Domosileckaja Marina Valentinovna, kandidate e shkencave filologjike, bashkëpunëtore e vjetër shkencore ISL AShR.

Dugushina Aleksandra Sergejevna, kandidate e shkencave historike, MAE (Kunstkamera) AShR.

Ermolin Denis Sergejeviç, kandidat i shkencave historike, bashkëpunëtor i ri shkencor MAE (Kunstkamera) AShR.

Kollosova Valeria Borisovna, kandidate e shkencave filologjike, bashkëpunëtore e vjetër shkencore ISL AShR.

Morozova Maria Sergejevna, kandidate e shkencave filologjike, bashkëpunëtore shkencore ISL AShR; asistente në katedrën e gjuhësisë së përgjithshme të Fakultetit Filologjik të UShSt-P-së.

Novik Aleksandër Aleksandroviç, kandidat i shkencave historike, shef i sektorit të europaistikës MAE (Kunstkamera), AShR; docent në katedrën e gjuhësisë së përgjithshme të Fakultetit Filologjik të UShSt-P-së.

Rusakov Aleksandër Jurjeviç, doktor i shkencave filologjike, bashkëpunëtor i lartë shkencor ISL AShR; profesor në katedrën e gjuhësisë së përgjithshme të Fakultetit Filologjik të UShSt-P-së.

Sobolev Andrea Nikollajeviç, doktor i shkencave filologjike, bashkëpunëtor i lartë shkencor ISL AShR; profesor në katedrën e filologjisë sllave të Fakultetit Filologjik të UShSt-P-së, profesor në katedrën e gjuhësisë së përgjithshme të Fakultetit Filologjik të UShSt-P-së; profesor i jashtëm i Universitetit të Marburgut, Gjermani.

PËRMBAJTJA

TË DHËNA PËR AUTORËT	13
HYRJE	17
TË DHËNA PËR EKSPEDITËN DHE MONOGRAFINË KOLEKTIVE: OBJEKTIVAT, PROGRAMET, KRONIKA E PUNIMEVE, PJESËMARRËSIT <i>Andrea N. Sobolev, Aleksandër A. Novik</i>	17
BALLKANI PERËNDIMOR: MIKRORAJONET KUFITARE DIBËR DHE GOLLOBORDË <i>Andrea N. Sobolev</i>	29
SLLAVËT DHE SHQIPTARËT, MYSLIMANËT DHE ORTODOKSËT NË GOLLOBORDË <i>Andrea N. Sobolev</i>	45
FSHATRAT E MARRA NË STUDIM <i>Andrea N. Sobolev</i>	51
SLLAVËT E GOLLOBORDËS GJUHA FONETIKA DHE GRAMATIKA <i>Andrea N. Sobolev</i>	57

LEKSIKU	
Vëzhgime të përgjithshme mbi leksikun dhe frazeologjinë	
<i>Andrea N. Sobolev</i>	79
Terminologjia e blegtorisë	
<i>Andrea N. Sobolev</i>	90
Sistemi i termave të farefisnisë dhe etiketa familjare	
<i>Maria S. Morozova</i>	102
Fitonimia	
<i>Marina V. Domosileckaja, Valeria B. Kollosova, Andrea N. Sobolev</i>	132
KULTURA TRADICIONALE	
VROJTIME MBI KULTURËN MATERIALE	
<i>Aleksandër A. Novik</i>	141
KULTURA SHPIRTËRORE	
<i>Andrea N. Sobolev</i>	154
RITET GJATË JETËS SË NJERIUT	
Rituali i lindjes	
<i>Aleksandra S. Dugushina, Maria S. Morozova</i>	171
Rituali mortor-përkujtimor dhe kultura e varrimit	
<i>Denis S. Ermolin</i>	186
VËZHGIME MBI SUBKULTURËN FEMËRORE	
<i>Aleksandra S. Dugushina, Maria S. Morozova</i>	198
ÇËSHTJE TË IDENTITETIT	
<i>Aleksandër A. Novik</i>	206
TEKSTE FOLKLORIKE	
<i>Andrea N. Sobolev</i>	212

TEKSTE DIALEKTORE	
<i>Andrea N. Sobolev</i>	216
SHQIPTARËT E GOLLOBORDËS	
GJUHA	
<i>Aleksandër Ju. Rusakov</i>	249
TEKST DIALEKTOR	
<i>Aleksandër Ju. Rusakov</i>	262
ARKIVIMI DHE RUAJTJA NË MUZE E MATERIALEVE	
TË EKSPEDITAVE	
<i>Aleksandër A. Novik</i>	263
SHTOJCË	275
LISTA E MATERIALEVE TË TERRENIT,	
QË RUHEN NË MAE (KUNSTKAMERA) ASHR	
<i>Denis S. Ermolin</i>	275
BIBLIOGRAFIA.....	283
BOTIMET E AUTORËVE TË MONOGRAFISË KOLEKTIVE	
NË BAZË TË MATERIALEVE TË EKSPEDITËS.....	302
LISTA E ILUSTRIMEVE.....	307